

30-03-2016

FM2016/104, 106, 107, 108,

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om udtalelse til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om Danmarks tiltrædelse af Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologiske nødstilfælde. (FM2016/104)

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om udtalelse til forslag til Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse. (FM2016/106)

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om udtalelse til forslag til Lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale (FM2016/107)

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om Grønlands Selvstyres udtalelse til kgl. anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af visse love om ændring af udleveringsloven. (FM2016/108),

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

1. behandling

Den dansk/grønlandske Rapport om udvinding og eksport af uran fra oktober 2013 påpeger, at der er behov for at etablere et særligt system for kunne leve op til internationale forpligtelser til at føre sikkerhedskontrol med nukleart materiale. De internationale forpligtelser følger først og fremmest af Traktaten om ikke-spredning af kernevåben, IAEA's sikkerhedskontrolaftale og den dertil hørende tillægsprotokol.

Som opfølgning herpå har Naalakkersuisut og regeringen i januar 2016 indgået aftaler om rammerne for samarbejdet mellem den danske regering og Naalakkersuisut, for så vidt angår de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer. Aftalerne skal sikre, at uran fra Grønland udelukkende bruges til fredelige og civile formål.

Med det udgangspunkt har den danske regering i Folketinget fremsat de to forslag til Lov for Grønland, som hermed forelægges som beslutningsforslag om udtalelse fra Inatsisartut.

Det drejer sig om forslag til Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse og forslag til Lov for Grønland om kontrol med den fredelige udnyttelse af nukleart materiale.

Med de 2 lovforslag indføres et sikkerhedskontrolsystem, hvor der er anmeldelses- og rapporteringsforpligtelser knyttet til at besidde og udnytte nukleart materiale, ligesom der skal føres tilsyn hermed. Sikkerhedskontrolsystemet svarer til de relevante dele af Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratom) forordning om anvendelse af sikkerhedskontrol, der i dag gælder i Danmark, men ikke i Grønland.

For at følge højeste internationale standarder på området er eksport af nukleart materiale fra Grønland desuden betinget af, at Udenrigsministeriet indgår en bilateral aftale med modtagerstaten, der vil indeholde juridisk bindende forpligtelser i forhold til den fredelige udnyttelse af det nukleare materiale, der har oprindelse i Grønland. Udenrigsministeriet er overordnet ansvarlig myndighed for sikkerhedskontrol i Kongeriget Danmark, men de konkrete sikkerhedskontrolopgaver vil blive varetaget af Beredskabsstyrelsen i et samarbejde med grønlandske myndigheder.

Med lovforslaget om eksportkontrol indføres et eksportkontrolsystem, der svarer til EU's dual-use forordning på de områder, der er relevante for Grønland. Med lovforslaget indføres videre en regulering af udførsel af uran- og thoriumholdige malme, svarende til den der gælder i lande som USA, Canada, Australien og EU.

Ligeledes blev der, som opfølgning på Rapport om udvinding og eksport af uran fra oktober 2013, igangsat en proces med at ophæve de territoriale forbehold for Grønland, for så vidt angår seks konventioner relateret til ikke-spredning, nuklear sikkerhed og nuklear sikring. På efterårssamlingen 2015 blev der derfor truffet beslutning om Grønlands tiltræden af de seks konventioner, herunder Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologiske nødstilfælde og den internationale konvention af 13. april 2005 til bekæmpelse af nuklear terrorisme

For at kunne ophæve forbeholdet for Grønlands tiltræden af IAEA konvention om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologisk nødstilfælde (Bistandskonventionen) fremsættes forslag til Inatsisartutbeslutning om udtalelse til anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om Danmarks tiltrædelse af Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om bistand i tilfælde af nukleare ulykker eller radiologiske nødstilfælde.

For så vidt angår Grønlands tiltrædelse af den internationale konvention af 13. april 2005 til bekæmpelse af nuklear terrorisme forudsætter dette at udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 5 sættes i kraft for Grønland. Naalakkersuisut fremsætter derfor forslag til Inatsisartutbeslutning

om Grønlands Selvstyres udtalelse til kgl. anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af visse love om ændring af udleveringsloven.

For en nærmere beskrivelse af indholdet i de fire beslutningsforslag skal Naalakkersuisut henvise til de enkelte beslutningsforslag med de udførlige bemærkninger til de to lovforslag samt resumeer til de to anordninger.

Med disse ord overlades beslutningsforslagene hermed til Inatsisartuts velvillige behandling